

Szembenézéssel a megbékélésig

Az első hivatalos kutatás szerint tartományunkban 83 881 ártatlan civil áldozat volt, köztük 4624 magyar az 1941–1948 közötti időszakban

Csaknem 9 év kutatás és feldolgozás után tegnap Újvidéken, a Városi Képviselőtestület Kék Termében bemutatták *Na putu ka istini (Az igazság útján)* címmel, *Stradanje stanovništva Vojvodine 1941–1948 (Vajdaság lakosságának áldozatai 1941–1948)* alcímmel, a Tartományi Képviselőház támogatásával megjelent 10 kötetes dokumentumot és cédét.

Dávid Csilla

Csaknem kilenc évnyi kutatás eredményeit ismertették

A vaskos anyag részben a képviselőház Tényfeltáró Bizottságának kutatásait, részben a történészek tanulmányait öleli fel. A változások után, 2000 decemberében a tartományi parlament akkori elnökének, **Nenad Čanak**nak a kezdeményezésére megalakult bizottság tagjai már a következő év elején

megkezdték az adatok begyűjtését, az ártatlanul áldozatul esettek hozzártatózóinak a felkutatását. Miután 2004-ben, a választási időszak végén megszűnt a bizottság, a teljes anyagot átadták a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémiának feldolgozásra. A vaskos, 10 kötetes, A-4-es formátu-

mú dokumentumsorozatot, anyagiak hiányában, mindössze 10 példányban tudták megjelentetni. Az elektronikus változata várhatóan hozzáférhető lesz hamarosan a tartományi parlament jóvoltából. A mintapéldányokat és CD-ket átadják a parlamentnek, mondta **Đorđe Spernjak**, a volt bizottság titkára tegnap a nagy érdeklődést kiváltott bemutatón.

„Tisztelettel tartozunk az élőknek, a halottaknak, az igazságon kívül – semmivel!”, mondta **Voltaire** szavait idézve **Egeresi Sándor**, a tartományi parlament elnöke, köszöntve a Tényfeltáró Bizottság tagjait, a vendégeket és a résztvevőket.

Folytatása a 4. oldalon

Szembenézéssel a megbékélésig

Az első hivatalos kutatás szerint tartományunkban 83 881 ártatlan civil áldozat volt, köztük 4624 magyar az 1941–1948 közötti időszakban

Folytatás az 1. oldalról

Az igazság megállapítására, az 1941–1945-ben Vajdaságban történt tragikus események feltárására alakult bizottság egyben jelezte a tartomány késztségét, hogy nem csak kezdeményezi, hanem kitartóan szorgalmazza a múlttal való szembenézés fontosságát.

– A megbékélés fájdalmas útján a bűnösök megnevezésével vehetjük elejét a manipulációnak. A politikai érettséget a párbeszéd, a tolerancia politikájának erősítésével érhetjük el. Még 64 évvel a második világháború után is tabunak számítanak az ártatlanul áldozatul esettek. A kutatások eredményének bemutatásával a tartományi parlament egy lépéssel hozzájárult a tabu témák nyitására, az áldozatokról való emberséges megemlékezéshez, mert az ártatlan áldozatoknak joguk van a méltóságra, az igazságra, a kárpótlásra. Ha nem méltányoljuk a halottakat, nem becsüljük az élőket – a másságra való jogot. Ezért nem engedhetjük meg, hogy megismétlődjön az újvidéki, a sajkási razzia, Csúrog, Zsablya, Rezsóháza (Kničanin), Bezdan, Járek, Óbecse, Zenta, Mozsor tragédiája... Csak a múlttal való igazságos szembenézés oszthatja el a félelmet, amely olykor napjainkban is kíséri. Megbékélést hoz-e az igazság? – kérdezte Egeresi köszöntőjének végén. „Sokszor nyugtalanságot vált ki, de esélyt ad az igazságosság és az igazságtalanság megkülönböztetésére, hogy ne engedjünk meg több barbárságot tájainkon. A kutatás folytatását a teljes igazság feltárásáig támogatja a tartományi parla-

Dávid Csilla

ment”, mondta befejezésül Egeresi.

– Egy jobb Vajdaságért kutattunk, és elkészült ez a hatalmas munka, amely megközelítőleg 80 százalékban feltárta és begyűjtötte az adatokat a tartományunkban ártatlanul áldozatul esett minden polgárról, vagyis minden nemzet áldozatáról – mondta **dr. Dragoljub Živković**, a volt bizottság elnöke, a kutatás vezetője. Adataik szerint 83 881 személyről, köztük 4624 magyarról tudják bizonyosan, hogy ártatlan áldozat. Szerinte nem pontosak ezek az adatok, megközelítően 20 százalékkal lehetnek nagyobbak. Ezért, véleménye szerint is folytatni kellene a szembenézés megkezdését segítő kutatást. A meglévő dokumentumokat anyagiak hiányában nem tudják nagy példányszámban megjelentetni, és a könyvkereskedések-

be juttatni, hogy mindenki megvehesse. Néhány európai intézmény is érdeklődést tanúsított, vállalnák a megjelentetés támogatását, valamint a dokumentumsorozat angolra, németre, magyarra és más nyelvekre való fordítását.

Vajdaság rövid történelméről, a dokumentumkiadványról **Ljubivoje Cerović, Milan Micić és Pál Tibor** történészek beszéltek felkérésre. Pál történész többek között szavá tette, hogy a magyarokra vonatkozó adatok nem pontosak, még **Aleksandar Kasaš** történész könyvében is több adat van, mint a most megjelent dokumentumban. A bejelentéstől eltérően, mégsem volt lehetőség a hozzászólásra, így például Teleki Júliától a bemutató házigazdái az idő rövidegére hivatkozva kértek elnézést.

■ S.T.G.